

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/141/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118312247
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:6118312247.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o. so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpený: Advokátska kancelária TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o. so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanej: F. X., J. XX.X.XXXX, G. M. XXXX/XX, XXX XX K. - S., o zaplatenie 1.952,67 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 24.05.2019 č. k. 8Csp/14/2019-147 takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrďuje sa rozsudok.
- II. Náhrada trov odvolacieho konania sa stranám sporu nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) zamietol žalobu a nepriznal žalovanej náhradu trov konania.
2. Citoval ustanovenia § 53 ods. 8, § 524 a § 526 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách.
3. V odôvodnení okrem iného uviedol, že prvotne skúmal z úradnej povinnosti platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky. Absolútna neplatnosť tohto právneho úkonu znamená, že priamo zo zákona od počiatku sa na dotknutý právny úkon hľadí, ako keby nebol urobený. Keďže žalobca nadobudol pohľadávku uplatňovanú v predmetnom konaní postúpením od pôvodného veriteľa, ktorý má postavenie banky v zmysle zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, pristúpil súd prvej inštancie k skúmaniu, či boli dodržané sprísnené pravidlá postúpenia pohľadávky vzniknutej z bankového úveru v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách. Zodpovedanie tejto otázky je priamo spojené so skúmaním existencie aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu. Dôkazná povinnosť splnenia podmienok je na žalobcovi, ktorý v danom prípade čo do splnenia zákonných podmienok neunesol dôkazné bremeno. Dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že pohľadávka, ktorú nadobudol od právneho predchodcu, bola splatná. Žalobca nepredložil oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru. Zároveň nepreukázal ani doručenie výziev z 18.08.2015 a 02.09.2015 žalovanej, čím nie je splnená ani ďalšia podmienka na platné postúpenie pohľadávky podľa § 92 ods. 8 č. 483/2001 Z. z. o bankách. Žalobca tieto podmienky, najmä predchádzajúcu písomnú výzvu žalovanej nepredložil, preto nenastalo platné postúpenie tejto bankovej pohľadávky (§ 39 Občianskeho zákonníka). Žalobca nie je v danom prípade aktívne vecne legitimovaný na podanie žaloby pre neunesenie dôkazného bremena o splnení všetkých podmienok platného postúpenia práva z Československej obchodnej banky, a.s., na jeho osobu tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách.

4. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 261 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). V konaní bola plne úspešná žalovaná, ktorej by patrilo voči žalobcovi právo na náhradu trov konania. Preukázateľne jej však žiadne trovy nevznikli, preto aj v súlade s čl. 17 základných zásad CSP žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

5. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca v zákonnej lehote z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Poukázal na Oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti zo dňa 26.11.2015, ku ktorému predložil aj kópiu doručky, z ktorej je zrejmé, že žalovaný predmetné podanie prevzal dňa 30.11.2015. V zmysle predmetného písomného podania došlo dňa 25.11.2015 k zosplateniu úveru. Ďalej žalobca v konaní predložil aj písomné podanie označené ako Posledná výzva na úhradu pohľadávky zo dňa 02.10.2015, ku ktorej žalobca pripojil kópiu doručky, ktorá preukazovala doručenie tejto výzvy žalovanej dňa 05.10.2015. Preto nie je pravdivé tvrdenie súdu, že zároveň nepreukázal ani doručenie výziev. Na základe uvedeného mal za jednoznačne preukázané zosplatenie úveru a doručenie výzvy. Ďalej žalobca uviedol, že žalovaná v konaní nespochybnila doručenie predmetnej výzvy, ani zosplatenie výzvy, teda tvrdenia žalobcu je potrebné považovať za nesporné. V sporovom konaní súd nevykonáva dôkazy na preukázanie nesporných skutkových tvrdení. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že vyhovie žalobe, resp. ho zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. K odvolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná. Okrem iného uviedla, že žalobca klame, pokiaľ tvrdí súdu, že doručil oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru zo dňa 26.11.2015 a doručku. Poukázala na to, že už v jej odpore proti platobnému rozkazu bolo uvedené, že takýto doklad žalobca súdu vôbec nedodal. Žalovaná sa stotožnila so závermi súdu a je toho názoru, že žalobca v odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by podporovali jeho nárok. Navrhla, aby odvolací súd potvrdil rozsudok ako vecne správny v celom rozsahu.

7. Vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej žalobca oznámil, že trvá na svojom odvolaní zo dňa 19. 08. 2019.

8. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná, ktorá zopakovala svoju argumentáciu z vyjadrenia k odvolaniu.

9. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v plnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

11. K odvolacej námietke, že žalovaná nespochybnila aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu, odvolací súd uvádza, že skúmanie vecnej legitímácie (aktívnej alebo pasívnej), je imanentnou súčasťou každého súdneho konania; súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, ak ju žiadna zo strán sporu nenamietajú. Zistenie nedostatku vecnej legitímácie má za následok zamietnutie žaloby. „Vecnou legitímáciou je stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jeden účastník občianskeho súdneho konania (navrhovateľ) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (je aktívne vecne legitimovaný) a účastník na opačnej procesnej strane (odporca) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitimovaný)“ (z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. III. ÚS 517/2011-9 zo dňa 22.11.2011). Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp.zn. 3Cdo/192/2004 vyslovil, že: „Na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ako podá žalobu (v takomto prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca

v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom tohto hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o ktorom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide.“ Aj po prijatí nového procesného predpisu (CSP) sú vyššie citované závery plne aplikovateľné.

12. V prejednávanej veci bolo povinnosťou žalobcu preukázať, že je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého je vyvodzovaný žalobou uplatňovaný nárok.

13. Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie je zrejmé, že žalobca si v predmetnom konaní uplatnil nárok na zaplatenie peňažnej sumy vo výške 1.952,09 eura s príslušenstvom na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej podľa § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka zo dňa 27.11.2017 medzi postupcom Československou obchodnou bankou, a.s. a žalobcom. Postupca uzatvoril so žalovanou dňa 05.06.2014 zmluvu o úvere č. XXXXX B., na základe ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 2.000 eur. Počet splátok bol 60. Dátum prvej splátky 25.07.2014 a dátum poslednej splátky 25.06.2019.

14. Podľa § 92 ods. 8 ZoB, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

15. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

16. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už (1) splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve (3) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť kumulatívne splnené v čase postúpenia pohľadávky. Uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cesie.

17. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Predpoklady musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/26/2017 zo dňa 28.03.2018, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/147/2017 zo dňa 24.04.2018).

18. Ustanovením § 92 ods.8 ZoB sa sledovalo sprísnenie postúpenia - cesie bankovej pohľadávky zo sféry kontrolovanej centrálnou bankou a umožniť dlžníkovi, ktorý poruší zmluvné podmienky, aby v primeranom čase vykonal nápravu a zotrval vo vzťahu s bankou, s ktorou dojednal finančnú službu („Toto právo banka nemá, ak klient uhradil omeškaný peňažný záväzok ešte pred postúpením pohľadávky...“).

Zákonné podmienky akými sú napr. postúpenie iba splatnej pohľadávky, písomná výzva, 90 dňová lehota nepodporuje záver, že by hlavným cieľom sprísnenia cesie bankovej pohľadávky bola ochrana bankového tajomstva.

19. Sprísnenie zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky môže byť považované za zákonný predpoklad z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom už nad pohľadávkou nie vždy je zachovaná kontinuita dôležitého dohľadu centrálnej banky, ktorá kontrola je osobitne dôležitá v priebehu trvania úverového vzťahu.

20. Nedodržaním zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky sa takéto postúpenie dostáva do rozporu s dikciou zákona s priamym dopadom na platnosť právneho úkonu. Prezumpcia znalosti predpisov zverejnených v zbierke zákonov pritom vylučuje dobromyseľnosť postupníka.

21. Pre platnosť zmluvy ako právneho úkonu je právne významný moment, kedy tento právny úkon bol urobený. Ak zmluva o postúpení pohľadávok v čase jej uzatvárania nespĺňala náležitosti vyžadované ustanovením § 92 ods. 8 ZoB, išlo o neplatný právny úkon odporujúci zákonu. Neplatnosť podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka je neplatnosťou absolútnou, čo znamená, že právny úkon takouto absolútnou neplatnosťou postihnutý nemá za následok vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností. Absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva priamo zo zákona a pôsobí od začiatku voči každému.

22. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že v konaní nebolo preukázané, že pred uzatvorením zmluvy o postúpení pohľadávky medzi pôvodným veriteľom - Československou obchodnou bankou a.s. - t.j. bankou ako postupcom a žalobcom ako postupníkom došlo k zosplatneniu celého dlhu žalovanej resp. k predčasnému ukončeniu zmluvy o úvere pôvodným veriteľom. Oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti zo dňa 26.11.2015 a kópia doručky o doručení tohto oznámenia žalovanej dňa 30.11.2015, na ktoré poukázal žalobca vo svojom odvolaní, nie sú obsahom spisu súdu prvej inštancie. V tomto smere žalobca neunesol dôkazné bremeno. Odvolací súd zastáva názor, že v tomto prípade bolo možné platne postúpiť len splátky, ktoré ku dňu postúpenia už boli splatné v zmysle uzavretej úverovej zmluvy, a to za splnenia podmienky omeškania a doručenia výzvy podľa § 92 ods. 8 ZoB.

23. Keďže žalobcom nebolo preukázané naplnenie všetkých predpokladov možnosti postúpenia pohľadávky tak, ako to vyžaduje § 92 ods. 8 ZoB (mimoriadne zosplatnenie úveru), postúpenie pohľadávky nie je možné považovať za platné, a to s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka. Keďže na žalobcu nebola platne postúpená pohľadávka uplatňovaná v konaní, súd prvej inštancie správne postupoval, ak žalobu z dôvodu nedostatku vecnej aktívnej legitimácie žalobcu zamietol.

24. Odvolací súd preto postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil.

25. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaná bola úspešná, no v priebehu odvolacieho konania jej žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalobcovi ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

26. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).